

pokvarila, ga je omamila, de je omedlel. Ljudje začno od vsih krajev prihajati, in tudi stari štepihar, oče per- viga, prisopiha, ter hoče za sinam, de bi ga rešil. Gosposka pa prepové in nobenimu več v nevarnost ne da. Jeli so hudo sapo iz štepiha izpravljati; pa še drugi dan se jim ni dala pregnati. Možá, ki so ga do pol štepiha na vervi izpustili, so mogli na pol mertviga na- zaj potegniti, mertva trupla pa z železnimi mački izvleči.

Vsa ta nesreča bi se ne bila pripetila, naj bi bil mlaji štepihar sapo z lučjo poskusil. Poprejško se v take zaperte duple gré, se mora prižgana luč naprej nēsti. Ako luč vgasne, tudi človek v tajisto ne smé.

(Dalje sledí.)

Stavljenje kóz ali osepenec je velika dobrota!

(Konec.)

Petdesetletne skušnje so nam pokazale, de dobrot- ljiivi Bog ni veči telesne dobrote človeštvu podaril, kakor je stavljenje kóz, ki so lahka in nedolžna pa gotova pomoč zoper hudo kugo, ktera kjer koli se prikaže svoje grozovitne moči še dan današinj zgubila ni.

Z veseljem tedej nosijo po vsih deželah skerbne matere svoje otročice k zdravnikom, de jim koze stavijo in jih po ti poti hude nevarnosti obvarjejo. One komej čakajo, de spodlad pride, ki je navadni čas koze staviti.

Le malo je tacihi ljudi, ki nočejo te velike dobrote spoznati, od kterih visoke časti vredni gospod opát Slomšek takóle pišejo: „Sovražnik človeške sreče zoper ta božji dar ljudi podpihuje, de pravijo, kakor de bi to delo kaj ne pomagalo. Drugi gučajo, kakor de bi zdeji ljudje zastran vpeljanihi osepenec poprej mērli, kēr se truplo práv ne iztrebi. Vse to so prazne, neumne misli. Nekteri clo basajo, de se po stavljenih kozah sveti kerst zgubi in hudimu podpiše. Kaj taciga misliti ali ziniti je greh. To učijo krivi preroki neumne ljudi, kterim se za špeh in klobase sladkajo. Kdo se ne trese pred čudnimi kvantami, ki jih taki rakomavzarji zmislijo! Povejte mi, ali ni vse to satanovo seme? Tudi du- hovni pastirji vam koze staviti priporočajo. Kdor pa cerkev ne posluša, ni kristjan, ampak hajd in očiten grešnik“.

Dobrota stavljenih kóz je že sploh takó spoznana, de jih že davnej po Avstrijskim, Marskim, Českim, Ogerskim i. t. d. tudi ovcam stavijo, ktere imajo tudi svoje lastne hude kozé. Slavni kmetovavec Heintel je prerajtal, de poprej, ko še ovcam niso kóz stavili, je vsako leto samó po avstrijskim cesarstvu okoli štirkrat- sto tavžent ovác pocepalo. Zdej pa je ta strašna kuga odvernjena, kjer je stavljenje kóz vpeljano. Lejte neizre- čeno dobroto, ki je očitna ko svitlo sonce!

Če pametni ljudje clo za zdravje svoje živine skerbé, kaj se bo človek branil, za svoje otroke sker- beti?! Nikdar ne. Starši, ki svojim otrokam koze staviti branijo, se pregrešijo ne le samó zoper cesarske po- stave, ampak tudi zoper Božjo zapoved, ki nam ve- leva, za zdravje skerbeti.

Dobrota, ktero nam dobro stavljenje kozé ponujájo, obstoji v temle: 1) One obvarjejo človeka za več let ali včasih tudi za celo življenje kužne kozne bolezni; 2) če se primeri, de bi kdo kužne kozé nalezil, jim vzamejo navadno hudo moč in storijo, de jih človek lahko prestopí; 3) cela bolezin stavljenih kóz ostane le na rami in sicer zdravo otročé od stavljenih kóz le malo boleha, nektero pa clo nič; 4) v desetih dneh je vsa bolezin večidel pri kraji in rane se začnejo potem sušiti in celiti. — Nadjamo se, de bodo te besede vse starše prepričale neizrečeno velikih dobrot, ki jih je človeški narod zadobil od stavljenja kóz, in de bo vsaka mati hitéla, svojimu dedetu — če je zdravo — to dobroto nakloniti. — Drugo pot bomo še nekaj od tega povedali.

Dr. Bleiweis.

Velki letni zbor c. k. krajske kmetijske družbe.

(Konec.)

Sedaj je prišlo več kmetijskih reči na versto, ktere bomo bolj na tanjko v posameznih razdelkih prihod- njič na znanje dali, namreč 1) razlaganje lanoreje in pripravljajanja prediva po Vestfalski šegi v Aders- baški predivnici na Českim; 2) novo štajarsko ško- poreznico; 3) razlaganje novih skušinj, ktere očitno kažejo, de je nar bolj práv, cel korún saditi; 4) novo napravo srenjskih ali soseskinih sadiš ali vertnih šol po celi Krajski deželi; 5) koristnost brane s kratkimi zobmi, kteri je váljar pritaknjen in s ktero se da veliko semena ohraniti brez de bi pridelek se kaj po- manjšal; 6) poboljšanje slabiga vina, če se moštu pridene nekoliko iz koruna narejeniga cukra.

Gospod F. Terpine, grajšak v Ljubljani, so zboru pokazali cvetečo ogersko ogeršico visociga ple- mena, ktera daja veliko olja, pa tudi čbelam posebno dobro pašo. Oni so jo lanjsko jesen mesca Kimovca na proseno sternišo sejali, perve dni velikiga travna letas je že v polnim cvetji in vedno polna čebel bila. Čebe- larjem bi vtegnila ta ogeršica posebno vseč biti, zatorej so gosp. Terpine obljubili, na koncu maliga serpana nekaj letašnjiga semena tistim kmetovavcam in čbelarjem podariti, ki bi ga hotli poskusiti.

Sreberne svetinje, ktere kmetijska družba vsako leto pridnim oskerbovavcam sadnih in murbnih dreves delí, so bile letas naslednjim kmetam podeljene: Tomažu Verniku, kmetu pri S. Andreji v Loški fari; Jo- žefu Dulerju iz Velkih Škerjanč v Novomeški komisii; Tomažu Jarcu iz Stranske vasi Dobravske fare, in Mihelu Sedušaku iz Tujne Mekinske komisije.

Potem so bili stroški in dohodki kmetijske družbe v pretečenim letu od gosp. Leskovica zbranim udam na znanje dani. — Gosp. Dr. Orel so bili zopet z enim gla- sam za odbornika c. k. kmetijske družbe za prihodnje tri leta poterjeni. Na novič je bilo 25 udov izvoljenih. —

S kratkim nagovorom so grof Lihtenberg da- našnji zbor sklenili.

Polšiške Toplice na Gorenskim.

Valvazor v 1. zvezku stran 148 pravi, de so bile Polšiške *) toplice zató opušene, kēr je na Go- renskim tolikanj dober in zdrav zrak, de ljudem kaj bolehati ne da, in kēr so Gorenci takó pridni delavci, de se od dela spoté, ter toplic kaj ne potrebujejo. Mí smo teh toplic gorkoto merili; lani 15. dan Rožniga cveta so po našim toplomeru (Reaumur) 18 stopnic gor- kote imele, drugi studenci po okolici pa od 9-12 stop- nic; letas 15. dan Sušca so pa imele 17 in pol, drugi studenci pa od 5-10 stopnic.

Polšiške toplice so sicer v gerdim kraji (grapi) in zdeji kaj nečedne, kēr ženske posebno pozimi v nje prat hodijo, in jih nihče ne snaži. Vender, kēr od vélike ceste na Gobovcu **) (Schwammberg) ali od Podbrezja (Birkendorf) kaj čez eno dobro uro niso, naj bi jih po perložnosti gospodje, ki imajo v ti reči potrebno učenost in orodje (cev), po kemijsko razkrojili in ločili, in potlej svoje misli, če in za ktere bolezni se jim zdravljive zdé, na znanje dali. Morebiti de se sčasama kaki do- brotniki najdejo, kteri bi jih popravili — ali veliko več na novo postavili; zakaj če bi tudi svojih potroškov koj práv debelo povernjenih ne imeli, bodo vender dve

*) Polšica je vas v Ovsiški fari od Krajnja, Teržica in Radolce debeli dve uri.

**) Od Gobovca do Podnarta se da po komesijski cesti z vsakim vozam in z vsako še toliko kočijo peljati.

dobri deli storili, nam, ki smo še zmirej pridni delavci, bodo zaslužiti dali, bolnim pa k zdravju pomagali.

V Polšiški okolici je tudi na dnevu dokeji sledi ali žil premoga (Steinkohlen), *) in letašno zimo, ki je bila čez vse lepa, smo semtertje poskušali kopati, pa nismo kaj posebnega našli; tode ni čuda, ker v ti reči nimamo ne prave vednosti, ne skušnje, in kolikaj večih potroškov ne zmoremo.

J. K.

Zlate bukve.

V Plešivci v Škalski fari na Štajerskim se je nekemu kmetu velika nesreča prisnudila. O Velikonoči so neokrotni fantini blizo poslopja strélali, v strélnice (pištote) na smodník (pulfer) papir in cunje basali. Véter silno močno pihaje zanése zamašik iz strélnice na slamnato streho, in v pol uri je bil bogat mož ubožen. Sreča za ves in cerkev, de je veter na drugo stran pihal; ne bilo bi sicer moč otéti jih. Domačih ljudi ni bilo pri domi, kaj odnesti; le sosed, že postaran mož, perhropí, se pod plamenam v hlev zakadí, in dvanajst goved srečno odtmé; ker se pa s teletam predolgo mudí, brez de bi ga bil mogel oteti, vés opečen iz plamena pertava. — Osmi dan grem pogoriše gledat in tudi miloserčniga, dobriga moža obišem. Vidim ga vsiga v hrastah, kakor Joba, pa tudi voljno terpeti, kakor Joba. „Nič se ne kesám, pravi, de sim nadlogo si naklonil, sim vunder ljubo živinco sosédu otel, in Bog mi bo že dal, de bom pregledal in ozdravil“.

Tako miloserčno delo zasluži v zlatih bukvah zapisano biti: Janez Lepko se imenuje verli mož.

Nespametno streljanje je že dostikrat strelcu pa tudi drugim ljudem silno škodo naključilo. Práv bi bilo, ko bi se nepotrebni strel oistro kaznoval, in smodník vsakimu paglovcu kupiti ne pripustil. Otročičam branimo nož v roke jemati; branimo tudi streljanje šterkovcam, kterim se kos kruha v rokah bolj podá, ko strelnica.

Musy.

Nov misijonar iz Krajskiga.

Zopet se je število krajskih misijonarjev v ptujih daljnih krajih pomnožilo. Gosp. Ignaci Knoblohar iz Škocijana na Dolenskim, ki je učéne bil Propagande v Rimu in lansko leto tamkej mašnik posvečen, je mesca Svečana odrinil v družbi s Patram Rillo v notrajnjo Afriko, véro Kristusovo oznanovat v krajih, kjer še do zdaj ni bilo nobeniga misijonarja. Tirolski katolški listi (Kath. Blätter aus Tyrol) ki to povedó, napak pišejo, de je iz Ljubniga (Leoben) na Štajerskim, namesto iz Ljubljanske škofije domá.

P. H.

Prederznost se opéče.

2. dan velkiga travna je neki fant na železni cesti delal; med tem se perpeljá en hlapón do ostališa (Stationsplatz); fanta mika poskusiti, kakšna de je vožnja po železnici ter se zadej na hlapon obesi, ki je že po malim začel odhajati, misleč, de bo potem, kadar bo vožnja jela nagleje iti, doli skočil. Ali hlapon se naglo zažene, fant ni mogel več doli skočiti, in se je 5 ur deleč noter do Celja visijoč peljal; kolena je imel vse kervave, ki si jih je bil na hlaponi obtolkel. Ko je ob 12. uri po noči nazaj domú prišel, je rekel: Oj, to je bila žalostna vožnja! — Práv se mu je zgodilo; javalne jo bo še enkrat poskusil.

M. Petik.

*) En kos Polšiškiga premoga tukej perdenem, de ga boste presodili.

Pisatelj.

Iz Šoštanja na Štajerskim.

V verti Šoštanjske grajšine kopljejo na seli stariga grada za novo klet seliše. V posipje kopaje najdejo bel, lepo izdelan marmor, v srédi kamna križic izsekan. Ko staro ozidje dalje rušijo, se prikaže deskica, verh nje dilica s pečati okovarjena, ki jo zidarji odtergajo. Cekine perčakaje, pa le dva papirčika najdejo; prvi je bil čisto preperel, le neke latinske besede vunder sostavimo in spoznamo molitev; na drugim papirčiku pa je v nemškem jeziku celi evangelj sv. Jan. I. 1-14. natisnjen, ki se takóle začne: „Im Anfang War das Wort unnd das Wort War bei Gott unnd Gott War das Wort i. t. d. Iz mnogih okoljšin sodimo, de je gomila ta zaklad okoli dve sto lét zakrivala in vunder nespremenjeniga ohranila. Slabi papirčik me opomni na Jezusovi izrek: „Nebo in zemlja boste prešle, moje besede pa ne bodo prešle“. Luk. 21. 33.

Musy.

Neumnost in vraža — huda reč.

Ta tukaj povedana žalostna pergodba je (de bi tako ne!) popolnoma res; njé pisavec je bil sam vpríčo in njegovo sercé tolikanj ginjeno, de je ne bo nikoli pozabil.

Neka kmética, mati petró majhnih otrok, kterih očeta ravno tisti dan ni bilo doma, pravi svojim otročičem, de mora iti v posteljo, ker jo glava hudo boli. Na postelji kóžuh in drugo težko odejo na sé potégne, de se v hudi vročini pari, ker je mislila, de ji bo persiljen pot dobro storil: pa brez mére in pameti persiljena reč ni nikoli dobra. Kakor imajo kmétje sploh to zlo škodljivo navado, de pozimi in poleti v hišah preveliko vročino terpé, takó je bila tukaj nékaj od razbéljene peči, nekaj od ljudi prevelika vročina, ktére uboga žena pod tako težko odejo že clo ni mogla prestati. Pa kaj se zgodi? Kolikorkrat je hotla pretežko odejo znad sebe spraviti ali spod odeje zlesti, so jo zraven postelje stojéče tri soséde z vso močjo in silo nazaj pomaknile in potlačile, ker so tudi menile, de ji bo persiljen pot dobro storil. Ali sila jo je le v veliko nevoljo in v še véči nepókoj perpravila, de se je z vso močjo pa zastonj spod odeje kopala, in v tem je takó omagala, de že ni móгла več beséde umévno izreči; kar le z glavo je zmajevala blebetáje, in hudó glédala. Zdaj pravi ena soséd: „Blede, le deržimo jo“; ena pa pravi: „Hudóbo vidi, ko takó hudo gléda; berž sem žégnane (blagodarjene) vodé!“ In zdaj so jo po vnétim obrazu z vodó škropile; to ji je pa takó hudo storilo, de jo kar božjast zvije, in per ti priči — brez vse tolažbe, brez svéte popótnice, še clo v veliki nevolji — umerje!

Neumnost in vraža stori, de je človek sebi in drugim, kterim dobro hoče, neusmiljen hudodélnik!

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Pomlad.

Današnjemu listu je perdjana 10. doklada.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	23. Velkitravna.		18. Velkitravna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	1	57	2	5
1 » » banaške....	2	5	2	7
1 » Turšice.....	1	6	1	7
1 » Soršice.....	—	—	1	27
1 » Rži.....	1	28	1	38
1 » Ječmena.....	1	8	1	12
1 » Prosa.....	1	8	1	16
1 » Ajde.....	1	—	1	4
1 » Ovsa.....	—	40	—	54